

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Волинський національний університет імені Лесі Українки
Освітня програма	23802 Міжнародний бізнес
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	292 Міжнародні економічні відносини

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

30.05.2024 р.

Справа № 0239(ПГ2)/АС-24

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 29 "Міжнародні відносини" у складі:

Петрушенко Юрій Миколайович – головуєчий,

Єременко Ольга Олексіївна,

Жукорська Ярина Михайлівна,

Литвин Марина Валентинівна,

Луцишин Зоряна Орестівна,

Пирог Ольга Володимирівна,

Рудько Сергій Олексійович,

Сироїд Тетяна Леонідівна,

Трофименко Анастасія Вікторівна,

за участі запрошених осіб:

Бояр Андрій Олексійович – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Волинський національний університет імені Лесі Українки
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	23802
Назва ОП	Міжнародний бізнес
Галузь знань	29 Міжнародні відносини
Спеціальність	292 Міжнародні економічні відносини
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про умовну (відкладену) акредитацію.

За – 9, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

не застосовується

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Відповідно до звіту ЕГ, експерти відзначили високу зацікавленість стейкхолдерів у підвищенні якості ОП "Міжнародний бізнес" у Волинському національному університеті імені Лесі Українки. Під час зустрічі із здобувачами та органами студентського самоврядування, ЕГ відзначила широку обізнаність здобувачів ВО щодо цілей, змісту та ПРН ОП "Міжнародний бізнес". Проте, згідно зі звітом ЕГ, роботодавці не беруть участь у засіданнях кафедри з метою обговорення ОП, що підтверджується витягами з протоколів засідання кафедри наданих ЕГ.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

не застосовується

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Освітня програма "Міжнародний бізнес" у Волинському національному університеті імені Лесі Українки дозволяє досягти результатів навчання за спеціальністю, що визначені у Стандарті ВО за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженому наказом МОН України № 357 від 04.03.2020. Сформовані ПРН у ОП "Міжнародний бізнес" відповідають зазначеному стандарту.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального

навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

не застосовується

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

ЕГ в своєму звіті зазначає, що "зміст ОП "Міжнародний бізнес" для здобувачів громадян України та іноземних громадян відрізняється (збільшення кредитів на вивчення "Українська мова (як іноземна)" здійснюється за рахунок 2-4 нормативних ОК ОП 2020-2023 рр.). Компетенції та ПРН замінені ОК досягаються за рахунок інших дисциплін. У додатках до дипломів іноземних громадян незважаючи на офіційну заміну окремих ОК з метою вивчення "Українська мова (як іноземна)" були присутні дані ОК, кредити на їх вивчення та оцінка, що призвело до перевищення допустимої кількості кредитів ті кредитів для здобуття освітнього ступеня бакалавр (Адедайо Кадежо, 2019-2023 р.н., ОК "Друга іноземна мова" - 92 "А", 247 кред.). А також зазначено "порушення логіки черговості вивчення і викладання ОК; некоректне визначення пререквізитів ОК". Наприклад, "Українська мова як іноземна (за професійним спрямуванням) викладається для іноземних студентів та осіб без громадянства. Навчальна дисципліна введена за рахунок кредитів (годин) дисциплін: Українська мова за професійним спрямуванням - 4 кредити та другої іноземної мови - 7 кредитів" (ОП2019). На запит ЕГ було надано копії та додатки до диплому випускника ОП громадянина України та іноземного громадянина, що протягом 2019-2023 навчалися на ОП 2019. ЕГ встановила, що 1) тривалість ОП в кредитах ЄКТС для громадянина України становить 240, а іноземного громадянина - 247 (загальна сума зазначена 240); 2) громадяни України вивчають "Українська мова (за професійним спрямуванням)" (4 кред.), а іноземні громадяни - "Українська мова як іноземна (за професійним спрямуванням)" (11 кред.). У відповіді Волинського національного університету імені Лесі Українки на зауваження ЕГ зазначається, що "НП/ОП 2019 р., за яким вступав Адедайо Кадежо, зроблена примітка: Українська мова (як іноземна) читається для іноземних студентів та осіб без громадянства за рахунок кредитів освітніх компонентів «Друга іноземна мова» (7 кредитів) та «Українська мова (за професійним спрямуванням)» (4 кредити). Перевищення обсягу здобутих кредитів випускником ОП 2023 року Адедайо Кадежо на 7 кредитів за рахунок ОК «Друга іноземна мова» мало би бути зазначено у додатковій інформації у додатку до диплома. У звітний період контроль за недопущенням подібних випадків посилений". Експерти зазначають, що в ОП здійснено неналежне співвідношення компетенцій та ПРН, що суперечить "Матриці відповідності..." Стандарту": 1) серед визначеного набору загальних та фахових компетентностей немає тих, що може забезпечити досягнення ПРН11 (відповідно до табл.2 Стандарту ПРН11 забезпечується тільки ФК4); 2) ЗК3,4,5,8 та ФК 2,14 не забезпечується жодним ПРН. У відповіді Волинського національного університету імені Лесі Українки на зауваження ЕГ зазначається, що "відповідність компетенцій та ПРН відповідно до «Матриці відповідності визначених стандартом результатів навчання та компетентностей» у Стандарті буде переглянута і забезпечена. Наявна невідповідність допущена з технічних причин".

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

ЕГ зазначає, що "зміст ОП "Міжнародний бізнес" частково відповідає спеціалізації ОП та забезпечується переважно за рахунок ВК. У змістовній частині ОП нерівномірно розподіляється час на вивчення діяльності бізнесу за формами МЕВ (від 1-ї теми до кількох ОК)". На основі аналізу силабусів ОК, ЕГ встановила, що 1) в ОК "Економіка і зовнішньоекономічні зв'язки України" розглянуто не всі форми МЕВ (25-30% ОК), які сформульовані в ОК "Теорії МЕВ"; 2) друга частина назви "...міжнародного бізнесу" в ОК «Мікро та макроекономічні основи міжнародного бізнесу» не розкрито в змісті ОК. До змістовної частини ОП включені такі загальноуніверситетські ОК як "Україна в європейському історичному та культурному контекстах" (ОП2020-2023), "Творчий феномен Лесі Українки" (ОП2020-2021), «Філософія» (ОП2023), "Фізичне виховання (ОП2020-2023), "Логіка" (ОП2020-2021). Впровадження даних ОК регулюється Положенням про порядок формування індивідуальної траєкторії навчання здобувачів освіти (<http://surl.li/egmsi>). На основі аналізу ОП та силабусів ОК, ЕГ встановила повну або часткову неможливість забезпечення даними ОК деяких ПРН. У відповіді Волинського національного університету імені Лесі Українки на зауваження ЕГ зазначається, що "зауваження стосується лише ОП 2020 р., воно враховане у наступних редакціях ОП...Тобто зауваження частково уже враховані в ОП 2023 р."

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

ЕГ у своєму звіті зазначає, що "механізм реалізації індивідуальної траєкторії здобувача, що реалізується через здійснення вибору ОК ускладнений. Відсутній перелік ВК ВНУ імені Лесі Українки, а пошук ВК здійснюється через сайти ОП для яких такі ВК є професійно-орієнтованими. Інформація щодо ВК кафедри МЕВ та управління проєктів викладена на сайті та не містить інформації щодо особливостей її вивчення та системи оцінювання". Також зазначено, що під час зустрічі з ЕГ, начальник навчального відділу повідомила, що "...у нас немає ВК, які пропонуються ЗВО, у нас є перелік дисциплін, які формуються ОП. Якщо говорити про всі ВК ЗВО по всіх ОП, то ми як адміністратори можемо їх згенерувати в єдиний файл...". Механізм ознайомлення із ВК для стейкхолдерів є складним та затратним по часу ("каталог ОП та вибіркових ОК" → вибір ОП (рік затвердж.) → сторінка вибраної ОП (рік затвердж.) → перелік професійно-орієнтованих ВК для вибраної ОП (перелік ВК для різних курсів)). На основі аналізу вкладок "Перелік вибіркових ОК" за різними ОП, ЕГ дійшла висновку, що вибір методики подачі даної інформації визначається гарантом та робочою групою. На сторінках ОП за різні роки розміщений нумерований перелік ВК. Здійснити вибір 1-ї ВК можна з 2-х запропонованих ВК. Наприклад, здобувачі ОП2021 на 3-му курсі мають можливість обрати ОК 07-1 «Глобальний вимір розвитку циркулярної економіки» або 07-2 «Розвиток міжнародного бізнесу в умовах циркулярної економіки». Вибір однієї ВК на 2-му і 3-му курсах здійснюється між ОК, які викладає один НПП. У відповіді Волинського національного університету імені Лесі Українки на зауваження ЕГ зазначається, що

"представлені на сайті ЗВО у функціоналі відкритого доступу ВК згруповані за ОП. Загальний перелік ВК ЗВО доступний здобувачам після входження у свій персональний електронний кабінет у період здійснення вибору".

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Відповідно до звіту ЕГ, у процесі оновлення ОП і НП була змінена назва однієї з 3-х практик: "Виробнича практика з написанням випускної кваліфікаційної роботи" (2020-2022) на "Виробнича практика" (2023). В ОП та НП 2021 використовуються одночасно "Виробнича практика з написанням випускної кваліфікаційної роботи" (НП2021) та "Виробнича практика" (ОП2021). На основі аналізу наказу про направлення на практику №452-з від 7.12.2023 та витягу з протоколу кафедри МЕВ та управління проектами про затвердження тем кваліфікаційних робіт №2 від 11.10.2023, ЕГ констатує, що теми кваліфікаційних робіт не пов'язані з базами практики, а назва "Виробнича практика з написанням випускної кваліфікаційної роботи" є необґрунтованою. Гарант під час зустрічі підтвердив, що теми кваліфікаційних робіт як правило не пов'язані з базами практики, а час відведений на проходження практики здобувачі можуть одночасно використовувати для написання кваліфікаційної роботи. В силабусах практик наявні невідповідності в заявлених загальних та фахових компетентностей компонентам ОП, які мають бути досягнуті здобувачами.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

НПП приділяють увагу формуванню soft skills також під час викладання ОК з циклу професійної підготовки, що досягається за рахунок використання сучасних методів навчання. Здобувачі освіти мають змогу брати участь у ділових іграх, квізах, дискусіях тощо. Позааудиторні активності (участь в органах студентського самоврядування, наукових гуртках, спортивних та культурних заходах тощо), які реалізуються в ЗВО також спрямовані на формування soft skills. Здобувачі громадяни України та іноземні громадяни даної ОП навчаються в одних академічних групах (іноземні громадяни навчалися на ОП в 2018-2019 рр.), що сприяє набуттю учасникам освітньої діяльності навичок міжкультурної комунікації, міжособистісної взаємодії.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт відсутній. В ОП 2020 "Міжнародний бізнес" передбачено присвоєння професійної кваліфікації "Фахівець з міжнародного бізнесу і перекладу (із зазначенням мови)", що підтверджено на основі копій дипломів і додатків до них. В ОП 2021-2023 рр. назва проф. кваліфікації була змінена на "Фахівець з міжнародного бізнесу з поглибленим знанням іноземної мови (із зазначенням мови)" (ОП2023 зазначено тільки в розділі 3). Згідно зі звітом ЕГ, гарант аргументував присвоєння проф. кваліфікації імплементацією досвіду ННІМВ та кількістю кредитів з вивчення 2-х іноземних мов (34 до 47 кред., що становить 14-20% від загального обсягу). Підсумкова атестація, що передбачає оцінку набутих компетентностей відповідно до визначеної ЗВО проф. кваліфікації за даною ОП - відсутня. ЕГ констатує "необґрунтоване присвоєння кваліфікації в ОП 2020-2022 рр. (титульна сторінка та п.3 "Форма атестації здобувачів ВО") та ОП 2023 р. (п.3 "Форма атестації..."). Обґрунтування представників ЗВО базуються на Стандарті 2004 КІМО, а не 292 МЕВ для першого (бакалаврського) рівня ВО № 357 4.03.2020". У відповіді Волинського національного університету імені Лесі Українки на зауваження ЕГ зазначається, що "наявність професійної кваліфікації у ОП 2020-2022 рр. прямо не суперечить чинному на момент затвердження ОП законодавству, а її зняття не видається критично необхідним ще і з тих причин, що очікування здобувачів не будуть виправдані, адже анонсована на момент здійснення набору кваліфікація за майбутнім дипломом є одним з вагомих чинників прийняття абітурієнтом рішення про вибір ОП".

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

ЕГ зазначає, що "обсяги кредитів для вивчення ОК в ОП "Міжнародний бізнес" 2020-2023 рр. частково не відповідають вимогам Порядку до формування ОП та НП від 25.01.2024 №29-з". Обсяг ОК загальної і професійної підготовки становить від 2 до 26 кредитів, що частково суперечить п. 5.9 Порядку формування ОП та НП, який має суперечливе формулювання (рекомендаційно-обов'язкове). В ОП окрім ОК які віднесені в п.5.9. Порядку формування ОП та НП до ОК які відносяться до "виняткових випадків" (ОК «Творчий феномен Лесі Українки» та «Фізичне виховання», які мають обсяг 2 кредити) більшість дисциплін загальної та 1-5 професійної підготовки мають обсяг 3 кредити. Згідно п.5.12 Порядку формування ОП та НП зазначено, що "написання кваліфікаційної роботи, якщо така передбачена стандартом вищої освіти зі спеціальності, у навчальному плані передбачити 2 кредити", проте в ОП 2020-2023 рр. - 3 кредити. У відповіді Волинського національного університету імені Лесі Українки на зауваження ЕГ зазначається, що "обсяги кредитів для вивчення ОК в ОП 2020-2023 рр. не суперечать встановленим на момент їх затвердження вимогам нормативних актів ЗВО, окрім обсягу кредитів на кваліфікаційну роботу. У новій редакції ОП зауваження буде враховано".

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

не застосовується

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

не застосовується

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

не застосовується

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

не застосовується

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

не застосовується

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

не застосовується

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

ЕГ зазначає, що "у силабусах ОК, які були затверджені завідувачами відповідних кафедр та погоджені гарантом ОП "Міжнародний бізнес" після початку війни в Україні 1) зустрічаються джерела інформації, які видані на території країни агресора, 2) силабуси відрізняються в частині обов'язкових структурних елементів, які визначені в Пояснювальні записці до складання силабусу ОК. В силабусах НПП не завжди вказують "інтернет-ресурси" як джерела інформації та безкоштовних освітніх курсів, які можуть бути зараховані як результати неформальної освіти (за умови, що в силабусі відбувається інформування здобувачів про таку можливість)". У відповіді Волинського національного університету імені Лесі Українки на зауваження ЕГ зазначається, що "позиція ЗВО однозначна – не використовувати у освітньому процесі російські джерела та джерела російських та білоруських авторів. Зауваження щодо силабусу ОК «Теорія міжнародних відносин» враховано. Силабуси можуть відрізнятися за структурою з причини зміни вимог до оформлення та надання кафедрам права самостійно визначати доцільність

включення/скорочення певних структурних елементів силабусу. Рекомендація щодо "інтернет-ресурсів" як джерела інформації та безкоштовних освітніх курсів буде врахована при оновленні силабусів".

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

не застосовується

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

не застосовується

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

не застосовується

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Згідно зі звітом ЕГ, "спостерігається низька ознайомленість учасників освітнього процесу (здобувачів вищої освіти, структурних відділів, НПП) з допустимим рівнем оригінальності (унікальності) тексту. Кваліфікаційні роботи не розміщені в репозитарії чи на сайті ЗВО". У відповіді Волинського національного університету імені Лесі Українки на зауваження ЕГ зазначається, що "нормативна вимога розміщення кваліфікаційних робіт у відкритому доступі запроваджена і буде забезпечуватись у ЗВО з 2024 р. (рішення вченої ради університету від 25.01.2024 р.)".

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

НПП, які викладають за ОП "Міжнародний бізнес" активно беруть участь у академічній мобільності та закордонних стажуваннях, що є елементом підвищення кваліфікації. НПП, які реалізують освітній процес на ОП проходили міжнародні стажування в наступних організаціях: Університет імені Марії Склодовської-Кюрі (м. Люблін, Республіка Польща), Державною вищою професійною школою (м. Хелм, Республіка Польща), Університет в Білостоці (Польща,

м.Білосток), Поморська академія в Слупську (м. Слупськ, Республіка Польща), Університет Англія Раскін (Кембридж, Челмсфорд, Велика Британія), що підтверджується сертифікатами участі НПП у закордонному стажуванні та укладеними угодами. ЗВО всіляко сприяє підвищенню кваліфікації НПП, проходження ними внутрішніх та міжнародних стажувань, що підтверджено рядом укладених договорів. ЕГ зазначає, що "сертифікати міжнародного стажування НПП кафедри МЕВ та управління проектами вказують лише на їх участь у тренінгах та роботі над спільними груповими проектами, і жоден з них не підкреслює викладання НПП у закордонних ЗВО". У відповіді Волинського національного університету імені Лесі Українки на зауваження ЕГ зазначається, що "зроблений запит не акцентував необхідності подати підтвердження щодо викладацької чи іншої мобільності НПП. Подавались сертифікати, що підтверджують підвищення кваліфікації НПП за останні 5 років. 6 з 11 НПП випускової кафедри мають досвід тривалої очної викладацької чи навчально-наукової мобільності у США, Швейцарії, Латвії, Польщі".

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

не застосовується

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

не застосовується

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

не застосовується

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

не застосовується

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

не застосовується

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

не застосовується

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

не застосовується

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

не застосовується

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

не застосовується

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

не застосовується

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

не застосовується

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

не застосовується

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рекомендовано під час наступного обговорення проєкту ОП "Міжнародний бізнес" у Волинському національному університеті імені Лесі Українки залучати здобувачів та роботодавців до процесу обговорення і прийняття рішень щодо внесення змін до ОП, які будуть зафіксовані протоколах засіданнях кафедри.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Рекомендовано внести зміни до ОП, НП та Порядку формування ОП та НП з метою забезпечення уніфікації змісту ОП "Міжнародний бізнес" у Волинському національному університеті імені Лесі Українки; в додатках до диплому вказувати реальні ОК, які вивчалися здобувачами; не допускати перевищення 240 кредитів. 2. Доцільно переглянути та привести до відповідності компетенції та ПРН згідно до Стандарту в ОП "Міжнародний бізнес". 3. Рекомендовано протягом року привести у відповідність питання присвоєння професійної кваліфікації відповідно до чинного законодавства України. 4. Доцільно під час наступного перегляду ОП "Міжнародний бізнес" у Волинському національному університеті імені Лесі Українки внести зміни до структурно-логічної схеми ОП в контексті визначення пререквізитів. 5. Рекомендовано переглянути зміст ОП "Міжнародний бізнес" і посилити в дисциплінах циклу професійного спрямування вивчення діяльності суб'єктів мікрорівня за всіма формами МЄВ, що визначені в Стандарті. 6. Доцільно створити перелік ВК ЗВО, який буде розміщений у вільному доступі. 7. Рекомендовано в новій редакції ОП "Міжнародний бізнес" врахувати вимоги до обсягу ОК.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рекомендовано задля подальшої популяризації неформальної освіти доцільно розглянути можливість розміщення в навчальних програмах/силабусах ОК інформації щодо рекомендованих курсів на освітніх онлайн-платформах, які можуть бути зараховані як результат отриманий неформальної освіти.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Рекомендовано переглянути політику ВНУ імені Лесі Українки щодо використання в освітній діяльності джерел виданих в росії; під час наступного затвердження силабусів посилити контроль з боку завідувачів кафедр та гаранта ОП щодо їх оформлення. 2. У частині силабусу "рекомендована література та інтернет-ресурси" доцільно включати посилання на безкоштовні освітні курси, які можуть бути зараховані як результати неформальної освіти зважаючи на те, що в розділі "політика оцінювання" деякі НПП інформують здобувачів про таку можливість.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Рекомендовано розміщувати кваліфікаційні роботи, які будуть захищені в 2024 році в репозитарії чи сайті ВНУ імені Лесі Українки. 2. Доцільно здійснити заходи щодо підвищення обізнаності здобувачів та НПП щодо допустимих меж текстових збігів та наслідків порушення принципів академічної доброчесності.

Критерій 6. Людські ресурси

Рекомендовано посилити мобільність НПП не тільки участю у навчальних тренінгах та роботі над спільними груповими проектами, але й активною участю у викладацькій мобільності.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рекомендовано включити до опитування, яке уже проводиться у ВНУ імені Лесі Українки, питання щодо визначення рівня задоволення здобувачами матеріально-технічним забезпеченням.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Рекомендовано при наступному перегляді ОП "Міжнародний бізнес" чітко фіксувати процедуру та результати обговорення рекомендацій щодо внесення змін до ОП, що не суперечитимуть чинному законодавству України у сфері освіти та нормативним документам ВНУ імені Лесі Українки. 2. Доцільно забезпечити систематичне залучення здобувачів та роботодавців до процесу перегляду (надання пропозицій та обговорення) ОП "Міжнародний бізнес" на засіданнях кафедри, що стимулюватиме їх надавати власні пропозиції та приймати участь в обговоренні уже наданих пропозицій в т.ч. отриманих через форму онлайн-опитування. 3. Рекомендовано запровадити на загальноуніверситетському рівні оцінювання якості викладанням ОК, які будуть проводитись до початку заліково-екзаменаційної сесії.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Рекомендовано уніфікувати підхід щодо архіву проєктів ОП, що розміщується на сайті ВНУ імені Лесі Українки (розміщувати усі проєкти або після завершення обговорення проєкт ОП може бути прибраний із сайту ЗВО, оскільки його замінює затверджена ОП). 2. Доцільно додати функцію автоматичного висвітлення дати на сайті в момент внесення змін (публікації, редагуванні інформації тощо). 3. Рекомендовано силабуси та інформація про ВК / силабуси ВК розміщувати у вільному доступі.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ПЕТРУШЕНКО ЮРІЙ МИКОЛАЙОВИЧ